Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Viite: Hallituksen esitys HE 104/2020 vp, kuuleminen 15.9.2020

Energiateollisuus ry:n kannanottoja kaukolämmön mittaukseen ja laskutukseen liittyen

Hallituksen esityksessä energiatehokkuutta koskevaksi lainsäädännöksi ehdotetaan eräitä muutoksia kaukolämmön ja -jäähdytyksen laskutukseen sekä mittaukseen. Lausunnossa esitetään Energiateollisuus ry:n kannanottoja sekä muutosehdotuksia.

Energiateollisuus ry pitää ensiarvoisen tärkeänä, että uudet vaatimukset kaukolämmön ja -jäähdytyksen kulutus- ja laskutustietojen osalta ovat riittävän selvästi ja ymmärrettävästi lainsäädännön tasolla määritelty.

Lakiesitys	**Energiateollisuus ry:n muutosehdotukset**
3 § Määritelmät: Lakiesitys ei sisällä määritelmiä laskutus- tai kulutustiedolle.	Lisäysehdotus määritelmiin: Ehdotamme lisättäväksi 3 §:ään laskutus- ja kulutustietojen määritelmät seuraavasti: 22) Laskutustiedolla vähintään kerran vuodessa toimitettavia [laskutus- ja kulutustiedoista annettavan asetuksen x §:n] mukaisia tietoja; 23) Kulutustiedolla tietoa tietyllä määritellyllä kulutuskaudella kulutetusta lämmityksen ja jäähdytyksen mitatusta energiamäärästä.
23 § Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutus- ja laskutustiedot Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutus- ja laskutustietojen on oltava täsmällisiä ja luotettavia. Laskussa on eriteltävä selkeästi, mistä se muodostuu. Energian vähittäismyyjän on toimitettava kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen loppuasiakkaalle laskutustiedot laskutuksen yhteydessä sekä kulutustietoa loppuasiakkaan energiankulutuksesta, jotta loppuasiakas voi seurata omaa energiankulutustaan ja saada kattavan selvityksen sen hetkisistä energiakustannuksista. Kulutus- ja laskutustiedot on annettava loppuasiakkaalle maksutta ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Loppuasiakkaan pyynnöstä nämä tiedot on toimitettava loppuasiakkaan nimeämän energiapalvelujen tarjoajan saataville.	23 § Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutus- ja laskutustiedot Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutus- ja laskutustietojen on oltava täsmällisiä ja luotettavia. Laskussa on eriteltävä selkeästi, mistä se muodostuu. Energian vähittäismyyjän on toimitettava loppuasiakkaalle vähintään kerran vuodessa laskutustiedot. Lisäksi energian vähittäismyyjän on toimitettava kulutustietoa loppuasiakkaan energiankulutuksesta, jotta loppuasiakas voi seurata omaa energiankulutustaan ja saada kattavan selvityksen sen hetkisistä energiakustannuksista. Kulutus- ja laskutustiedot on annettava loppuasiakkaalle maksutta ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Loppuasiakkaan pyynnöstä nämä tiedot on toimitettava loppuasiakkaan nimeämän energiapalvelujen tarjoajan saataville.

Jos loppukäyttäjä ei ole myös loppuasiakas, loppuasiakkaan on asetettava kulutus- ja laskutustiedot loppukäyttäjän saataville maksutta niiltä osin kuin ne koskevat loppukäyttäjän kulutusta ja laskutusta, kun lämmityskustannukset laskutetaan loppukäyttäjältä mittauksen tai lämmityskustannusten jakolaitteen perusteella. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista laskutus- ja kulutustiedoista sekä niiden toimittamisesta.	Jos loppukäyttäjä ei ole myös loppuasiakas, loppuasiakkaan on asetettava kulutus- ja laskutustiedot loppukäyttäjän saataville maksutta niiltä osin kuin ne koskevat loppukäyttäjän kulutusta ja laskutusta, kun lämmityskustannukset laskutetaan loppukäyttäjältä mittauksen tai lämmityskustannusten jakolaitteen perusteella. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista laskutus- ja kulutustiedoista sekä niiden toimittamisesta.

Perustelut:

3 § Määritelmät: Ehdotamme lisättäväksi lain määritelmiin laskutus- ja kulutustiedon -määritelmät. Kohdassa 22) voitaisiin viitata annettavan asetuksen mukaisiin tietoihin, jotka vastaavat direktiivin 2018/2002 liitteen VII a 3. kohdan mukaisia tietoja.

Energiateollisuus ry pitää tärkeänä, että laskutus- ja kulutustietojen määrittely olisi selkeästi tuotu lain tasolle, vaikka laskutus- ja kulutustietojen toimittamisesta säädetään tarkemmin erikseen valtioneuvoston asetuksella.

23 § Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutus- ja laskutustiedot:

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan, *jos etäluettavat mittarit on asennettu, kulutustiedot on toimitettava neljännesvuosittain pyynnöstä tai jos loppuasiakkaat ovat valinneet sähköisen laskutuksen, taikka muuten kaksi kertaa vuodessa. Vuoden 2022 alusta lähtien etäluettavissa kohteissa kulutustiedot pitää toimittaa kuukausittain. Ne voidaan myös asettaa saataville internetin kautta ja päivittää niin usein kuin käytettävät laitteet ja järjestelmät sallivat*.

Käytännössä asiakkaan kulutustiedot ovat mittarinlukeman perusteella todettua energian käyttötietoa, joka energian vähittäismyyjän on toimitettava loppuasiakkaalle useaan kertaan vuodessa. Toimitettavien kulutustietojen ja energianhintojen avulla loppuasiakkaan on mahdollisuus seurata omaa energian kulutustaan ja saada kattava selvitys kyseisen hetken energiakustannuksista. Energiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan kulutustiedot tulisi voida asettaa asiakkaan saataville esim. verkkopalvelun kautta tai muutoin sähköisesti.

Laskutustiedot sitä vastoin ovat direktiivin uuden liitteen VII a 3. kohdan mukaisia tietoja, jotka energian vähittäismyyjän on toimitettava loppuasiakkaalle vähintään kerran vuodessa. Laskutustietoja ovat direktiivin liitteen mukaisesti tiedot kaukolämmön- ja jäähdytyksen hankinnan energianlähteistä, asiakkaan aiemmasta energiankulutuksesta, vertailutiedot vastaavien loppukäyttäjien energiankulutuksesta, tiedot siitä, mistä voi saada tietoa energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä, vertailukelpoisista loppukäyttäjäprofiileista ja energiaa käyttävien laitteiden objektiivisista teknisistä eritelmistä, sekä käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista. Energiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan laskutustiedot tulisi voida asettaa asiakkaan saataville esim. verkkopalvelun kautta tai muutoin sähköisesti.

Energiateollisuus ry:n mukaan kulutus- ja laskutustiedoilla tulisi laissa olla sen selkeyden ja informatiivisuuden vuoksi erilliset määritelmät. Lisäksi Energiateollisuus ry ehdottaa, että laskutus- ja kulutustiedot eriytetään ehdotetulla tavalla selkeämmin toisistaan 23 §:ssä ja sen perusteluissa. Muutokset lakiehdotukseen johtaisivat siihen, että se määrittäisi myös tarkemmin sen, mitä valtioneuvoston asetuksella voidaan niiden osalta säätää.

Lakiesitys	**Energiateollisuus ry:n muutosehdotukset**
22 § Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus Kaukolämpö ja kaukojäähdytys on laskutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään kerran vuodessa. Laskutus voi perustua loppuasiakkaan tekemään mittarin luentaan, jos siitä on energian vähittäismyyjän ja loppuasiakkaan kesken sovittu. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus saa perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään ainoastaan silloin, kun laskutus tapahtuu loppuasiakkaan suorittaman mittarin luennan perusteella, eikä loppuasiakas ole ilmoittanut mittarilukemaa tietyltä laskutuskaudelta, tai kun mittari on vioittunut, eikä luotettavaa mittaustulosta sen vuoksi saada. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutusta koskeva lasku on annettava loppuasiakkaalle maksutta. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen loppuasiakkaan on halutessaan saatava kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskut sähköisinä.	22 § Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus Kaukolämpö ja kaukojäähdytys on laskutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään kerran vuodessa. Laskutus voi perustua loppuasiakkaan tekemään mittarin luentaan, jos siitä on energian vähittäismyyjän ja loppuasiakkaan kesken sovittu. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus saa perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään ainoastaan silloin, kun laskutus tapahtuu loppuasiakkaan suorittaman mittarin luennan perusteella, eikä loppuasiakas ole ilmoittanut mittarilukemaa tietyltä laskutuskaudelta, tai kun mittari on vioittunut tai mittaustiedot eivät ole saatavilla etäluettavan mittauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi, eikä luotettavaa mittaustulosta sen vuoksi saada. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutusta koskeva lasku on annettava loppuasiakkaalle maksutta. Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen loppuasiakkaan on halutessaan saatava kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskut sähköisinä.
Perustelut: Energiateollisuus ry:n kannan mukaan lakiesityksessä tulisi mainita, että laskutus voi perustua arvioon myös silloin, kun kohteeseen on jo asennettu etäluettava mittari ja kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus perustuu etäluettavan mittarin lukemiin, mutta lukemia ei saada etämittauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi. Sähkön osalta jakeluverkonhaltijalla on oikeus arvioida sähkönkäyttöpaikan sähkönkulutus aikaisempaan sähkönkulutukseen perustuen mm. silloin, jos sähköä ei ole voitu mitata mittauslaitteiston vikaantumisen vuoksi tai mittaustiedot eivät ole saatavilla etäluettavan mittauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi. Mielestämme mittalaitteen vikaantuminen ja tiedonsiirtohäiriö ovat toisiinsa rinnastuvat syyt siihen, miksi kaukolämmön tai kaukojäähdytyksen laskutus voitaisiin perustaa arvioon.	